

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การศึกษาวัฒนธรรมพื้นบ้านในสถาบันอุดมศึกษา" มีวัตถุประสงค์ ดังนี้คือ

๑. เพื่อศึกษาหลักสูตร และสำรวจรายวิชาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านที่ปรากฏอยู่ในเอกสารหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา
๒. เพื่อเปรียบเทียบจำนวนรายวิชา และหน่วยกิตของวิชาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตร ในส่วนที่เป็นวิชาพื้นฐานและวิชาเอก
๓. เพื่อสำรวจการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน และความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาต่อการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมพื้นบ้านในสถาบันอุดมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยใช้แหล่งข้อมูล ๒ แหล่ง ได้แก่ ข้อมูลที่เป็นเอกสารคือ หลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา และข้อมูลที่ได้จากการสอบถามของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๑๑ แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า และสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร แหล่งข้อมูลส่วนแรก ใช้เพื่อการวิเคราะห์ผลการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ และข้อที่ ๒ ส่วนแหล่งข้อมูลที่ ๒ ใช้เพื่อวิเคราะห์ผลการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓

ในการเก็บข้อมูลคานแบบสอบถามของนิสิตนักศึกษา ชั้นปีที่ ๔ ปีการศึกษา ๒๕๒๔

จำนวน ๑๑ สถาบัน รวมทั้งสิ้น ๓,๓๔๔ คน แบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลมี ๓ ตอน คือ ตอนที่ ๑ สอบถามสถานภาพของผู้ตอบ ตอนที่ ๒ สอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางบ้านวัฒนธรรมพื้นบ้านในสถาบันและตอนที่ ๓ สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาต่อการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมทางบ้านวัฒนธรรมพื้นบ้าน และแบบสอบถามตอนที่ ๒ มีข้อความถาม ๔๐ ข้อ มีความเที่ยง ๐.๘๐๒ แบบสอบถามตอนที่ ๓ มีข้อความถาม ๕๐ ข้อ มีความเที่ยง ๐.๘๗๘

การเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลกระทำ ๒ ทาง คือผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และรับคืนทางเดียวกัน ส่วนอีกทางหนึ่งคือ ผู้วิจัยเดินทางออกไปแจกแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยมหิดล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นหลักสูตรดำเนินการโดยนำเอกสารหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง ๑๑ แห่ง มาศึกษาและสำรวจรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเอก ที่เปิดสอนอยู่ในหลักสูตรปริญญาตรี นำเสนอในรูปแบบของตาราง ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามทั้ง ๒ ฉบับ ให้คะแนนคำตอบข้อความเป็นรายชื่อ โดยให้คะแนน ๕, ๔, ๓, ๒ และ ๑ สำหรับคำตอบ มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามลำดับ จากนั้นคำนวณค่ามัธยิมเลขคณิตและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายชื่อ จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา แล้วนำค่ามัธยิมเลขคณิตของคำตอบเป็นรายชื่อของแบบสอบถามแต่ละด้านมาจัดอันดับจากมากไปน้อย ตามค่าของมัธยิมเลขคณิต และนำค่ามัธยิมเลขคณิตมาจัดเป็นระดับ มาก ปานกลาง และน้อย โดยใช้เกณฑ์ตามช่วงพิสัยของค่ามัธยิมเลขคณิตดังนี้คือ ๑.๐๐ - ๒.๓๓ ระดับ "น้อย" ๒.๓๔ - ๓.๖๖ ระดับ "ปานกลาง" และ ๓.๖๗ - ๕.๐๐ เป็นระดับ "มาก"

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ ๑ ผลการวิจัยจากการศึกษาหลักสูตร ของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง ๑๑ แห่ง ปรากฏดังนี้คือ ในรายวิชาพื้นฐานของสถาบันอุดมศึกษาในทุกสถาบัน จะครอบคลุมทางด้าน สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตในสังคม และผลการวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนวิชาการทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จะมีรายวิชาพื้นฐาน ทางวัฒนธรรมมากกว่าสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนวิชาการทางสายวิทยาศาสตร์และวิชาการ ทางเทคโนโลยีเพียงสายเดียว โดยนำมาจัดอันดับได้ดังนี้

อันดับที่ ๑	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๗	รายวิชา	๔๖	หน่วยกิต
อันดับที่ ๒	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๑๔	รายวิชา	๓๒	หน่วยกิต
อันดับที่ ๓	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๑๐	รายวิชา	๒๓	หน่วยกิต
อันดับที่ ๔	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๗	รายวิชา	๑๖	หน่วยกิต
อันดับที่ ๕	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	๖	รายวิชา	๑๔	หน่วยกิต
อันดับที่ ๖	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๖	รายวิชา	๑๔	หน่วยกิต
อันดับที่ ๗	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๔	รายวิชา	๑๒	หน่วยกิต
อันดับที่ ๘	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๔	รายวิชา	๑๐	หน่วยกิต
อันดับที่ ๘	มหาวิทยาลัยมหิดล	๔	รายวิชา	๔	หน่วยกิต
อันดับที่ ๑๐	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	๒	รายวิชา	๒	หน่วยกิต
อันดับที่ ๑๑	สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร	๑	รายวิชา	๓	หน่วยกิต

สำหรับผลการวิจัยทางค่านายวิชาเอกที่มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน ที่ สถาบันอุดมศึกษาเปิดให้เรียนตามคณะต่าง ๆ นั้น ผลการวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนทางสายวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เพียงสายเดียวนั้น จะมีรายวิชาเอกที่มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้านมากกว่าสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนทั้ง ๒ สายวิชา คือ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ กับสังคมศาสตร์อย่างเห็นได้ชัดเจน โดยนำมาจัดอันดับ ได้ดังนี้

อันดับที่ ๑	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๘	รายวิชา	๒๘	หน่วยกิต
อันดับที่ ๒	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๒๕	รายวิชา	๕๖	หน่วยกิต
อันดับที่ ๓	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๒๓	รายวิชา	๕๑	หน่วยกิต
อันดับที่ ๔	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๒๐	รายวิชา	๕๖	หน่วยกิต
อันดับที่ ๕	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๑๘	รายวิชา	๕๔	หน่วยกิต
อันดับที่ ๖	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๑๘	รายวิชา	๕๓	หน่วยกิต
อันดับที่ ๗	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๑๓	รายวิชา	๒๗	หน่วยกิต
อันดับที่ ๘	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	๖	รายวิชา	๑๕	หน่วยกิต
อันดับที่ ๙	มหาวิทยาลัยมหิดล	๔	รายวิชา	๑๒	หน่วยกิต
อันดับที่ ๑๐	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	๐	รายวิชา	๐	หน่วยกิต
อันดับที่ ๑๑	สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร	๐	รายวิชา	๐	หน่วยกิต

ผลการวิจัยที่ค้นพบในรายวิชาที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านที่สถาบันอุดมศึกษา
เปิดสอนทางสายสังคมศาสตร์ แบ่งได้ ๓ ประเภทตามเนื้อหา ดังนี้คือ

๑. ประเภทที่ใช้ภาษาเป็นสื่อ ได้แก่ วิชาคหกรรมวิทยา วัฒนธรรมไทย
ภูมิศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรมไทย นิทานพื้นบ้านและเพลงพื้นบ้าน วรรณคดีท้องถิ่น
ภาษาไทยถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นรายวิชาที่เด่น ๆ

๒. ประเภทที่ไม่ต้องอาศัยภาษาเป็นสื่อ ประกอบด้วยวิชาที่เด่น ๆ คือ
ศิลปของสังคมระดับดั้งเดิม การละคอนและการละเล่นพื้นบ้าน โบราณคดีในประเทศไทย
ดนตรีพื้นบ้าน พิษณุไพร ศิลปล้านนา อาหารกับวัฒนธรรม อาหารท้องถิ่น ฯลฯ

๓. ประเภทประสมประสาน ประกอบด้วยรายวิชาที่เด่น ๆ คือ ไทยคดีศึกษา
คหกรรมบ้าน วัฒนธรรมพื้นบ้าน หุ่นไทย สื่อประเพณี ประเพณีพื้นเมือง การละเล่นพื้นเมือง
ความเชื่อคนตรีและการละเล่นพื้นเมืองทางนันทนาการ พิษณุไพร ยากกลางบ้าน ฯลฯ

ตอนที่ ๒ ผลการวิจัยโครงสร้างของหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนวิชา
พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้านพบว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีคณะวิชาที่สอนทาง

สังคมศาสตร์อยู่ ๔ คณะ มีวิชาพื้นฐานมากที่สุดถึง ๑๗ รายวิชา และวิชาเอกถึง ๒๔ รายวิชา มหาวิทยาลัยศิลปากร มีคณะวิชาที่สอนทางสังคมศาสตร์อยู่ ๕ คณะ มีวิชาพื้นฐาน ๑๔ รายวิชา และวิชาเอก ๒๕ รายวิชา มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีคณะวิชาที่เปิดสอนทางสังคมศาสตร์ ๒ คณะ มีวิชาพื้นฐาน ๑๐ รายวิชา และวิชาเอก ๒๓ รายวิชา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่มีคณะวิชาทางสังคมศาสตร์ ๔ คณะ มีวิชาพื้นฐาน ๗ รายวิชา และวิชาเอก ๑๔ รายวิชา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีคณะวิชาที่เปิดสอนทางสังคมศาสตร์ ๒ คณะ มีวิชาพื้นฐาน ๖ รายวิชา และวิชาเอก ๖ รายวิชา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีคณะวิชาที่เปิดสอนทางสังคมศาสตร์ ๔ คณะ มีวิชาพื้นฐาน ๖ รายวิชา และวิชาเอก ๑๓ รายวิชา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีคณะวิชาที่เปิดสอนทางสังคมศาสตร์ ๔ คณะ มีวิชาพื้นฐาน ๔ รายวิชา และวิชาเอก ๑๕ รายวิชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีคณะวิชาที่เปิดสอนทางสังคมศาสตร์ ๔ คณะ มีวิชาพื้นฐาน ๔ รายวิชา และวิชาเอก ๒๐ รายวิชา ส่วนมหาวิทยาลัยมหิดลซึ่งมีคณะวิชาทางสังคมศาสตร์เพียงคณะเดียว มีวิชาพื้นฐาน ๔ รายวิชา และวิชาเอก ๔ รายวิชา ซึ่งในขณะที่เดียวกันสถาบันที่มีคณะวิชาทางสายวิทยาศาสตร์สายเดียวเท่านั้นพบว่า มีวิชาพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้านอยู่น้อยนั่นคือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ๕ คณะวิชา มีวิชาพื้นฐาน ๒ วิชา แต่ไม่มีวิชาเอกที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้านปรากฏเลย เช่นเดียวกับสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร ๒ คณะวิชา มีวิชาพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้านอยู่เพียง ๑ รายวิชา และวิชาเอกทางวัฒนธรรมพื้นบ้านไม่ปรากฏอยู่เลย

ตอนที่ ๓ ผลการวิจัยการจัดกิจกรรมทางบ้านวัฒนธรรมพื้นบ้านของสถาบันอุดมศึกษา ทั้ง ๑๑ สถาบัน ผลการวิจัยพบว่านิสิต นักศึกษา มีความเห็นตรงกันทุกสถาบันว่า กิจกรรมทางวัฒนธรรมทั้งหลายที่เป็นวัฒนธรรมพื้นบ้านสืบทอดกันมาตั้งแต่ดั้งเดิมนั้นจะสร้างให้คนเกิดความรักและหวงแหนในมรดกวัฒนธรรม และร่วมมือร่วมใจกันหาแนวทางอนุรักษ์ให้คงอยู่สืบไป และสิ่งที่น่าภาคภูมิใจของนิสิต นักศึกษา ในสถาบันต่าง ๆ จำนวนมากถึง ๔ สถาบัน นิยมการจัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณีตามเทศกาลอยู่เป็นประจำ แต่จะอย่างไรก็ตามความคิดเห็นของนิสิต นักศึกษายังคงมองเห็นว่ากิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ยังไม่สมบูรณ์เหมาะสมตามวัฒนธรรม

และประเพณี จึงเห็นว่าควรให้สถาบันมีการปรับปรุงการจัดกิจกรรม โดยสรุปความเห็น
 ของประเด็นนี้ได้ถึง ๘ สถาบัน ในขณะที่เดียวกันสิ่งที่น่าภาคภูมิใจและมีความเห็นร่วมกัน
 มากคือ เมื่อมีการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมหรือชมรมนิยมประเพณีร่วมกันแล้ว จะมี
 นิสิต นักศึกษาให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมกันอย่างมากมาย และในประเด็นที่คนพบอีก
 อย่างหนึ่งคือ การดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ผู้สอนวิชาทางวัฒนธรรมพื้นบ้านจะ
 เป็นผู้นำร่วมกับนิสิต นักศึกษาจัดดำเนินการกันเอง ทั้งนี้โดยมีสื่อมวลชนในท้องถิ่นให้ความ
 ร่วมมือและสนับสนุนโดยการเผยแพร่ข่าวเรื่องราวเกี่ยวกับกิจกรรมทางวัฒนธรรมพื้นบ้านอยู่
 เป็นประจำ สิ่งที่ผู้วิจัยได้ค้นพบถึงสาระของการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมนั้น ในประเด็น
 สุดท้ายคือ ผู้ที่ไ้รับเลือกเป็นประธานชมรมทางวัฒนธรรมและประเพณีตลอดจนสมาชิกที่เข้า
 ร่วมอยู่ในชมรมนั้น ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด

สำหรับข้อค้นพบในการวิจัยด้านการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณีที่ผลการวิจัย
 มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง มีประเด็นที่น่าให้ความสนใจอยู่ไม่น้อย นั่นคือ นิสิต นักศึกษา
 มีความเห็นว่าผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรม
 ทางด้านวัฒนธรรมประเพณีอยู่ในระดับปานกลาง ทำให้เป็นผลต่อเนื่องถึงสภาวะของการติดต่อ
 ประสานงานของชมรมและบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมนั้น มีการติดต่อประสานกันอยู่
 เพียงปานกลางเท่านั้น ประกอบกับนิสิต นักศึกษาให้ความสนใจข่าวคราวความเคลื่อนไหว
 ของกิจกรรมทางวัฒนธรรมพื้นบ้านอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น และที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่ง
 คือ ในสถาบันนั้นมีเอกสารและสื่อทางการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านไม่มากนัก ซึ่งไม่
 เพียงพอกับความต้องการที่จะศึกษาค้นคว้า

ส่วนข้อค้นพบจากการวิจัยกิจกรรมทางวัฒนธรรม สถาบันที่จัดอยู่ในเกณฑ์
 "น้อย" ค้นพบว่าผู้เขียนไม่นิยมใช้ภาษาถิ่นในเวลาเรียน และการเก็บรวบรวมหรือสะสม
 วัตถุทางวัฒนธรรมเป็นการส่วนตัวก็ไม่นิยมทำกัน ส่วนที่ค้นพบประเด็นที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่งคือ
 งบประมาณที่ทางสถาบันแบ่งปันมาให้กับชมรมหรือชุมนุมทางด้านวัฒนธรรมนั้นน้อย จนทำ
 ให้การจัดกิจกรรมพบกับปัญหาและอุปสรรคตลอดจนการขอความช่วยเหลือสนับสนุนจากภาคเอกชน
 ก็ค่อนข้างยาก และโอกาสที่นิสิตนักศึกษาจะออกเยี่ยมเยียนหน่วยงาน หรือภาคเอกชน

ที่มีการจัดทรวัฒนธรรมหรือกิจกรรมทางวัฒนธรรม นิสิต นักศึกษาไม่ได้ออกเยี่ยมชมนอก
 ท้องถิ่นของตนเองซึ่งอยู่ในระดับต่ำ และในประเด็นสุดท้ายของการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม
 พื้นบ้านนั้น โอกาสที่จะส่งเสริมให้นิสิต นักศึกษาได้ออกเก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อให้ได้
 ประสบการณ์ตรงนั้น ทุกสถาบันปฏิบัติกันอยู่ในระดับน้อย

ผลการวิจัยทางด้านการจัดกิจกรรมโดยถือจำนวนข้อค้นพบของการจัดกิจกรรมมาก
 ข้อยกเว้นข้อคำถาม ๔๐ ข้อ ค้นพบว่าสถาบันที่จัดกิจกรรมเกินกว่าครึ่งหนึ่งของข้อคำถามคือ
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น จัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก
 กล่าวคือ ๒๔ ข้อ และ ๒๑ ข้อตามลำดับ สำหรับ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมอยู่
 ในระดับปานกลาง นอกจากนั้นได้ข้อค้นพบว่าสถาบันที่เปิดสอนทางสายวิทยาศาสตร์ เช่น
 มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า และสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร
 มีการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณีน้อยที่สุด

ในข้อค้นพบของการวิจัย ด้านความคิดเห็นของนิสิต นักศึกษาต่อการเรียนการสอน
 และการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมพื้นบ้านได้ข้อค้นพบในการวิจัยว่าสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ
 ทุกสถาบันนิยมการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านมาบรรยายและสาธิตตามโอกาสต่าง ๆ
 อยู่เสมอ โดยเฉพาะความคิดเห็นต่อการใช้สื่อทางการสอนนิสิต นักศึกษาพึงประสงค์ให้ผู้สอน
 ใช้สื่อให้มากขึ้น เช่น แถบบันทึกภาพ ภาพนิ่ง และแถบบันทึกเสียง และควรให้โอกาสนิสิต
 นักศึกษาได้ไปชมการแสดงหรือการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมพื้นบ้านของหน่วยงานต่าง ๆ
 ประเด็นที่เด่นและที่น่าสนใจจากความคิดเห็นของนิสิต นักศึกษาต่อข้อค้นพบอีกประการหนึ่งคือ
 ทางสถาบันอุดมศึกษาควรจัดวิชาวัฒนธรรมพื้นบ้านให้เป็นวิชาพื้นฐาน เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เรียน
 กันทุกคน และควรที่จะหาบุคลากรผู้สอนวิชาวัฒนธรรมพื้นบ้านที่จบการศึกษามาทางด้านวัฒนธรรม
 พื้นบ้านโดยตรง ต่อความคิดเห็นที่สถาบันควรให้การสนับสนุนในการจัดตั้งชมรมเกี่ยวกับวัฒนธรรม
 พื้นบ้านให้มากขึ้น และให้มุ่งดำเนินการเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้านให้สู่ชุมชน จนทำให้เกิดความ
 รักและหวงแหน และก่อให้เกิดการอนุรักษ์ สืบต่อวัฒนธรรมต่อไป อีกประเด็นหนึ่งของ
 ความคิดเห็นของนิสิต นักศึกษาเห็นว่าหน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องสมควรที่จะจัดสร้างสื่อ

ประเภทต่าง ๆ ทางค่านิยมวัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้านออกเผยแพร่สู่ประชาชน โดยอาศัยทางสื่อมวลชนในการนำเสนอ เพื่อการเผยแพร่อยู่เป็นประจำทางด้านการสอนในลักษณะของความต้องการได้รับประสบการณ์ตรง เช่น การพาผู้เรียนไปเก็บข้อมูลจากแหล่งวัฒนธรรมพื้นบ้านโดยตรง เป็นการฝึกในภาคสนามอย่างแท้จริง ซึ่งทั้งนี้ความคิดเห็นอีกประเด็นหนึ่งที่สอดคล้องกัน คือ ผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสนใจ ควรมีความรู้และเห็นความสำคัญของ "วัฒนธรรมพื้นบ้าน" โดยให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมสนับสนุนให้จัดตั้งชมรม และเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมสู่ชุมชนอีกด้วย ส่วนความคิดเห็นอีกทางหนึ่งคือ ต้องการให้จัดวิชาวัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นวิชาเอกและวิชาโทให้ได้ศึกษาหาความรู้กันอีกด้วย ตลอดจนให้มีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมประชุมสัมมนาในเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านหรือได้ทราบผลการประชุมสัมมนานั้น ๆ ด้วย

ความคิดเห็นในระดับ "ปานกลาง" ของนิสิตนักศึกษาคณะการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม พอสรุปประเด็นหลัก ๆ ในระดับ "ปานกลาง" ได้คือ หากสถาบันจะจัดให้มีกิจกรรมทางวัฒนธรรมนั้น ควรจัดเป็นกลุ่มโดยแยกตามเนื้อหาวิชา และเมื่อมีการศึกษาควรให้คนคว่ำไถ่ซึ่งเอาแต่เฉพาะในประเทศเท่านั้น ตลอดจนเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้ทำการวิจัยเรื่องวัฒนธรรมพื้นบ้านตามรูปแบบของงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ และควรเปิดวิชาวัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นวิชาเลือกในสายวิชาเอกศิลปศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย สำหรับความคิดเห็นในระดับน้อยนั้น ได้แก่ ความคุ้นเคยของผู้เรียนต่อกิจกรรมทางวัฒนธรรมพื้นบ้านก่อนที่จะได้เรียนวิชานี้

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากการศึกษาหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาในระดับปริญญาตรี ทั้ง ๑๑ สถาบัน พบประเด็นที่สำคัญในค่านิยมการจักวชิชาพื้นฐานให้นิสิตนักศึกษาเรียน มีลักษณะของวิชาทางด้านสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยา ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้านทางการดำเนินวิถีชีวิตอันเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมพื้นบ้านซึ่งปรากฏอยู่ทุกสถาบัน แม้บางสถาบันจะ

เปิดสอนทางสายวิทยาศาสตร์ หรือเทคโนโลยีเพียงด้านเดียว และส่วนใหญ่ของสถาบันที่สอนทางสายสังคมศาสตร์ หรือมานุษยวิทยาจะพบรายวิชาพื้นฐานที่มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้านอยู่มากอย่างชัดเจน เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีรายวิชาพื้นฐานและวิชาเอกที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้านมากที่สุดเป็นอันดับที่ ๑ คือ ๑๓ รายวิชา ๔๖ หน่วยกิต และ ๒๔ รายวิชา ๒๔ หน่วยกิต ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นสถาบันที่มีคณะวิชามากและมีคณะวิชาทางสายสังคมศาสตร์อยู่ถึง ๔ คณะ สถาบันที่มีรายวิชาพื้นฐานและวิชาเอกมากเป็นอันดับสอง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศิลปากร มี ๑๔ รายวิชา ๓๒ หน่วยกิต และ ๒๕ รายวิชา ๕๖ หน่วยกิต ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นสถาบันที่มีคณะวิชาทางสายสังคมศาสตร์อยู่มากถึง ๕ คณะ สถาบันที่มีรายวิชาพื้นฐานและวิชาเอกที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้านมากเป็นอันดับ ๓ คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มี ๑๐ รายวิชา ๒๓ หน่วยกิต และ ๒๓ รายวิชา ๕๑ หน่วยกิต สำหรับสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนคณะวิชาทางสายวิทยาศาสตร์มากคณะ เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล เปิดสอนสายวิทยาศาสตร์มากถึง ๑๐ คณะ สังคมศาสตร์ ๑ คณะ พบรายวิชาพื้นฐานและวิชาเอกที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้านเพียง ๔ รายวิชา ๘ หน่วยกิต และ ๔ รายวิชา ๑๒ หน่วยกิต ตามลำดับซึ่งจัดอันดับเป็นอันดับที่ ๕ แสดงให้เห็นว่า สถาบันที่มุ่งสอนทางสายวิทยาศาสตร์หรือเทคโนโลยีพบรายวิชาทางวัฒนธรรมพื้นบ้านน้อยอย่างเห็นได้ชัดเจนและสถาบันที่สอนเฉพาะสายวิทยาศาสตร์เพียงอย่างเดียว เช่น สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า และสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร พบรายวิชาพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้านเพียง ๒ รายวิชา ๒ หน่วยกิต และ ๑ รายวิชา ๓ หน่วยกิต ตามลำดับ ส่วนรายวิชาเอกทางวัฒนธรรมพื้นบ้านจะไม่ปรากฏอยู่เลย

โดยเนื้อหาสาระของวิชาที่เปิดสอนในสายวิชาเอกนั้น จากการศึกษาและวิจัยพบว่ามีความเกี่ยวพันและตรงตามเนื้อหาวิชาของวัฒนธรรมพื้นบ้านทั้ง ๓ ประเภท (สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, ๒๕๒๔) กล่าวคือ ประเภทที่ท่องอาศัภาษาเป็นสื่อ ประเภทไม่ท่องอาศัภาษาเป็นสื่อ และประเภทประสมประสาน จากข้อค้นพบที่สรุปข้างต้น ทำให้เกิดประเด็นที่น่าสนใจอันเกี่ยวเนื่องจากแผนพัฒนาระยะที่ ๒ (อุทัย บุญประเสริฐ, ๒๕๓๐) ใ้กล่าวถึงวัตถุประสงค์สำคัญของการพัฒนาการอุดมศึกษาระยะที่ ๒ (๒๕๓๐ - ๒๕๓๔) คือ เพื่อ

พัฒนาการอุดมศึกษาโดยมุ่งให้สถาบันอุดมศึกษาคำเนินการผลิตบัณฑิตวิจัย บริการทางวิชาการ แก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมีนโยบายส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วม กิจกรรมเสริมหลักสูตร การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและให้สามารถพัฒนาตนเอง รวมทั้ง ปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ รวมถึงส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาคำเนินกิจกรรมทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับสภาพของสังคมไทยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

จากประเด็นของแผนพัฒนาระยะที่ ๒ ที่กล่าวทำให้มองเห็นผลของข้อค้นพบจาก การวิจัยอย่างชัดเจนว่า สถาบันอุดมศึกษาอีกหลายแห่งที่ไม่ได้มุ่งพัฒนาการอุดมศึกษาให้เป็นไป ตามแผนพัฒนาการอุดมศึกษาระยะที่ ๒

ผลการวิจัยจากการศึกษาการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านของสถาบันอุดมศึกษา ทั้ง ๑๑ สถาบันนั้นพบว่า กิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมสร้างให้คนรักและหวงแหนมรดกทาง วัฒนธรรมซึ่งจัดอยู่ในระดับ "มาก" มีทั้งหมด ๑๑ สถาบันที่มีความเห็นตรงกันทั้งหมด อธิบาย ได้ว่านิสิตนักศึกษาทุกสถาบันเห็นความสำคัญของกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมว่าเป็นกิจกรรม ที่สร้างให้คนรักและหวงแหนมรดกทางวัฒนธรรมได้มากกว่าทางอื่น และยังพบอีกว่าในสถาบัน ทั่ว ๆ จำนวน ๘ สถาบันจัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณีตามเทศกาล และที่น่าสนใจประการ หนึ่งคือ นิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นแนวเดียวกัน จำนวน ๘ สถาบัน ที่เห็นว่ากิจกรรมด้าน วัฒนธรรมประเพณีที่จัดอยู่ในสถาบันสมควรได้รับการปรับปรุง ส่วนการจัดกิจกรรมทางด้าน วัฒนธรรมพื้นบ้านที่ดำเนินการอยู่ในสถาบันนั้น ส่วนใหญ่นิสิตนักศึกษาจะเป็นผู้ดำเนินการกันเอง และที่ศึกษาแล้วพบว่า นิสิตนักศึกษา มีการเก็บสะสมวัตถุทางด้านวัฒนธรรมเป็นการส่วนตัว นั้นจัดอยู่ในระดับน้อย มีถึง ๘ สถาบัน อธิบายได้ว่า นิสิตนักศึกษายังขาดความสนใจทาง ด้านวัฒนธรรมวัตถุหรือยังขาดความรู้ในการที่จะเก็บสะสม ประการสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่พบว่าหน่วยงานเอกชน และบุคคลภายนอกมีส่วนในการให้การสนับสนุน และช่วยเหลือ ทางด้านการเงินในการจัดกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมประเพณีกับสถาบันอยู่ในระดับน้อย พบถึง ๒ สถาบันจากข้อคำถาม ๘๐ ข้อ พบว่า สถาบันอุดมศึกษาที่จัดกิจกรรมทางด้าน

วัฒนธรรมพื้นบ้านอยู่ในระดับ "มาก" เป็นส่วนใหญ่ของจำนวนข้อความที่ศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดถึง ๒๔ ข้อ และมหาวิทยาลัยขอนแก่นจัดถึง ๒๑ ข้อ อธิบายได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาที่มีลักษณะหลักสูตรมุ่งเน้นทางสังคมศาสตร์ และมานุษยวิทยา พร้อมกับมีวิทยาเขตอยู่ตามภาคต่าง ๆ หรืออยู่ตามหัวเมืองจะจัดกิจกรรมทางบ้านวัฒนธรรมมาก และพบว่าสถาบันอุดมศึกษาที่จัดกิจกรรมทางบ้านวัฒนธรรมพื้นบ้านอยู่ในระดับน้อย จากข้อความ ๔๐ ข้อ ข้อความที่ศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน ๓๖ ข้อ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า จำนวน ๒๕ ข้อ และสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน ๒๖ ข้อ อธิบายได้ว่า ลักษณะของสถาบันที่มุ่งเน้นทางด้านวิทยาศาสตร์และการแพทย์ ตลอดจนมุ่งเน้นทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี จะจัดกิจกรรมค่านี้น้อยกว่าสถาบันอื่นและประกอบด้วยเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองหลวง

ผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาต่อการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมทางบ้านวัฒนธรรมพื้นบ้าน ศึกษาแล้วพบว่า ควรมีการเชิญผู้บรรยายที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องมาบรรยายและสาธิตเป็นการเสริมความรู้ตามโอกาสและหัวข้อต่าง ๆ จำนวน ๑๑ สถาบัน และผู้สอนควรใช้สื่อประเภทแถบบันทึกภาพ และควรใช้ภาพนิ่งประกอบการสอน จำนวน ๑๑ สถาบัน อธิบายได้ว่า นิสิตนักศึกษาประสงค์จะได้รับการบรรยายจากผู้เชี่ยวชาญและสนใจในการใช้สื่อการสอนที่มุ่งให้เห็นการปฏิบัติจริง และประเด็นที่สำคัญของข้อค้นพบต่อการเรียนการสอน คือควรให้จัดวิชาวัฒนธรรมพื้นบ้านให้เป็นวิชาพื้นฐานเพื่อให้นักศึกษาได้เรียนกันทุกคน และควรจัดหาผู้สอนที่จบมาทางบ้านวัฒนธรรมพื้นบ้านโดยตรงมาเป็นผู้สอนให้ความรู้ โดยเฉพาะสถาบันควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งชมรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านให้มาก และมุ่งการเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้านสู่ชุมชน โดยอาศัยทั้งหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน ให้การสนับสนุนประกอบกับสื่อมวลชนในประเทศ จะต้องเผยแพร่ข่าวสารบ้านวัฒนธรรมพื้นบ้านทั้งทางการจัดกิจกรรม และเสริมความรู้ให้กับประชาชนอยู่เสมอ ๆ และในความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาต้องการให้ผู้สอนนำออกไปสู่ภาคสนามในการฝึกปฏิบัติจริงต่อการศึกษาวិธีการ เก็บข้อมูลจากแหล่งวัฒนธรรมพื้นบ้านอย่างจริงจัง

ส่วนความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาต่อผู้บริหารน่าจะว่า ผู้บริหารควรมีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมพื้นบ้าน ตลอดจนควรเป็นผู้นำ ๆ สถาบันอุดมศึกษาจัดกิจกรรม สู่ชุมชน ในเรื่องการเรียนการสอน นิสิตนักศึกษาให้ความคิดเห็นในทางระดับ "มาก" คือ ประสงค์ให้วิชาวัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นวิชาเอก และวิชาโท เปิดสอนให้ผู้นิยมได้เลือก เรียนอีกด้วย นอกจากจะให้ เป็นวิชาบังคับพื้นฐานแล้วก็ตาม และในปัจจุบันการประชุมสัมมนา เรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านนี้มีอยู่เสมอทั้งในระดับชาติ และระดับประเทศหรือระดับ ภูมิภาค นิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นว่าควรได้เข้าร่วมฟังการประชุมด้วยหรือควรมีโอกาส ได้อ่านผลสรุปของการประชุมเหล่านี้ด้วยนับว่าเป็นสิ่งที่จะให้ประโยชน์ต่อนิสิตนักศึกษา อย่างมาก

โดยสรุปสำหรับประเด็นของกิจกรรมที่ค้นพบในการวิจัย ตลอดจนความคิดเห็น ของนิสิตนักศึกษาต่อการเรียนการสอนนั้น มีความเกี่ยวเนื่องและสนองต่อแผนพัฒนาการ อุดมศึกษาระยะที่ ๒ อย่างยิ่ง ต่อประเด็นที่ว่า สถาบันพึงส่งเสริมให้ดำเนินการรกรรรม คำนทำนบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่เหมะสมกับสภาพของสังคมไทยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น (อุทัย บุญประเสริฐ, ๒๕๓๐)

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้คือ

๑. วิทยาลัยครูในระดับปริญญาตรีของทุกสถาบัน ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการศึกษา ที่ผลิตบัณฑิตออกมารับใช้สังคมทางด้านวิทยาศาสตร์ การแพทย์ การเกษตร สังคมศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์ ควรจะมีวิชาบังคับพื้นฐานทางสังคมศาสตร์ หรือมนุษย์ศาสตร์ โดยเน้นการ ศึกษาทางด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านอันเป็นวิถีชีวิตของบรรพบุรุษ เผ่าพันธุ์ไทยในอดีต เพื่อรู้วิถี ชีวิตและสภาพของสังคมในยุคนั้นในเผ่าพันธุ์นั้น อันจะเป็นความรู้พื้นฐานของการนำไปสู่การ เรียนในทุกสาย

๒. กำหนดรายวิชาเอก วิชาโท ทางวัฒนธรรมพื้นบ้านควรกำหนดให้ชัดเจน

และแบ่งให้บรรจุอยู่ในคณะวิชาที่เหมาะสมสามารถเลือกเรียนได้อย่างเสรีและให้อยู่ในสายคณะวิทยาศาสตร์ด้วย

๓. ด้านรายวิชาเลือกทั่วไปเปิดโอกาสให้มีวิชาเลือกทางวัฒนธรรมพื้นบ้านมารายวิชาขึ้นและสามารถเรียนข้ามคณะได้

๔. ด้านการจัดกิจกรรมในสถาบันผู้บริหารควรให้ความสนใจและให้การสนับสนุนทั้งทางงบประมาณและขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรและนิสิตนักศึกษาเพื่อให้มีการจัดตั้งชมรมหรือชุมนุมทางวัฒนธรรมมากขึ้น และสถาบันควรเป็นผู้นำของการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการอนุรักษ์ส่งเสริมและเผยแพร่ โดยที่มีสื่อมวลชนเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านการกระจายข่าวและประสานหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดกิจกรรม

๕. ด้านการเรียนการสอนควรให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสพบกับประสบการณ์ตรง เช่น การออกเก็บข้อมูลภาคสนามและการใช้สื่อในการสอนให้มาก เช่น แถบบันทึกภาพ แถบบันทึกเสียง ภาพยนตร์ ฯลฯ เพราะเรื่องราวของวัฒนธรรมพื้นบ้านจะคงได้เห็นและได้ฟังจึงจะเข้าใจและทราบถึงวิถีชีวิตของคนในอดีต

๖. อาจารย์ผู้สอนควรมีความสามารถพิเศษเฉพาะตัว เช่น จบการศึกษาด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหรือมีความสามารถที่เด่นชัด เช่น ร้องเพลงพื้นบ้านได้ เล่นดนตรีพื้นบ้านได้ ชอบเก็บสะสมวัตถุทางวัฒนธรรม

๗. ในสถาบันควรมีการประสานสัมพันธ์กันระหว่างสถาบัน ระหว่างชมรม และดำเนินการแลกเปลี่ยนกิจกรรมตลอดจนร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมในเมื่อมีโอกาสหรือตามเทศกาล

๘. ในสถาบันควรมีการจัดหอวัฒนธรรมหรือห้องเก็บข้อมูลทางวัฒนธรรมและวัตถุทางวัฒนธรรมโดยจัดให้ถูกต้องตามลักษณะภูมิภาคหรือลักษณะทางวัฒนธรรมพื้นบ้านของภาคนั้น ๆ ในลักษณะของการแสดงถึงวิถีชีวิต

๙. ควรเปิดโอกาสและให้โอกาสนิสิตนักศึกษาได้ร่วมกันทำงานวิจัยทางสังคมศาสตร์และให้มีโอกาสได้เข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านในหลาย ๆ ระดับ และมีโอกาสได้รับทราบผลสรุปของการสัมมนา

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะทำการศึกษาค้นคว้าต่อไป

๑. ควรมีการสำรวจรายวิชาพื้นฐานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เช่น วิทยาลัยครู ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนถึง ๓๖ แห่งทั่วประเทศ และนำมาเปรียบเทียบหาความแตกต่างหรือความเหมือน กับสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

๒. ควรมีการสำรวจรายวิชาใดที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านในสถาบันอุดมศึกษา โดยมุ่งเน้นทางสถาบันอุดมศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เช่น วิทยาลัยครู ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนถึง ๓๖ แห่งทั่วประเทศ และนำมาเปรียบเทียบกับสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

๓. ควรมีการศึกษาวิจัยหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านแผนนโยบาย ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ตลอดจนส่งเสริมเผยแพร่และอนุรักษ์ด้านวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมพื้นบ้าน โดยศึกษาถึงแผนงานโครงการ และการส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณี

๔. ควรมีการศึกษาค้นคว้า วิจัย โดยเจาะลึกลงไปทางค่านิยมประเพณีของหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนที่ใช้จ่ายงบประมาณเพื่องานทางด้านวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและประเพณี อันเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นชาติ ว่ามีงบประมาณมากน้อยเพียงไร โดยเทียบกับงบประมาณทั้งหมดกับงานหรือโครงการอื่น ๆ